DEO OPT. MAX. VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LVCÆ ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XXVII. MARTII

M. ANTONIO MORAND Doctore Medico, Moderatore.

An ſomnus viſceribus vigiliâ iucundior? 1097.

QVI Cœlum ad volubilitatem rotundauit, cum hac indole & hoc condimento res effecit vt nihil eſſe voluerit in opere naturæ cuius aliquæ vices deſiderarentur; hinc perſuaſum alternatim ceſſare arua, & hoc ſi patiantur ruris ſpatia, fructuoſum. Hinc labor qui optimos quoſque citat, ad quietem eoſdem reuocat, vnde manat multiplex varietas & commutatio ad actionis ſuauitatem; propereaque ſomnus qui perfugium eſt omnium laborum & ſolicitudinum communi ex præſcripto, affecta vigilijs corpora recreat, quî per eum mens & corpus bene placideque conquieſcant.

SOMNVS circunſcribitur ceſſatio ſenſus principis & communis exterorumque ſenſuum ad ſalutem animalium; quemadmodum vigilia decernitur quoties ipſe ille liber eſt & ſolutus, adeout parata & prompta ſit extemplo virtus animalis quæ induat impoſita munia: & ne lateat in occulto verum, alternis omnia quæ vigilant dormiunt, extremis viciſſim vnâ in eodemq; loco concluſis; tantumque fructum vtilitatis præbent diſſociata iſta, vt his perfectiſſimorum animalium vita contineatur: proindeque exulatum abeant qui Libycam gentem Atlantes, ceu Neptunijs in Ægis degentes nullo premi ſomno fabulantur, nec tutius illi cautiuſque agunt qui plantas vinculiſque coërcitos fœtus tenellulos conſopiri, proferunt in ſolem.

EFFINGATVR ſomnus mortis exemplar atque ſpeculum, vita ipſa vigilia ſit breuiſſimi quantumuis temporis, turpiter & nequiter faciat qui ſemiſomnis iacet, vel dum media dies coquente deſuper ſole feruet ardentius, & hoc ſit pluribus antelucanum; nec ante multi diducant oculos heſternâ graues crapulâ quam appetere nox cœperit vt miſerrima miſeria nefandoque ſcelere officia lucis noctiſque peruertantur, tenebris noctium dimidiæ parti vitæ cuiuſque gaudia auferentibus; quia tamen ea quæ ſentiunt aluntur neceſſario, & vis quæ nutrit gnauiter munus ſuum obit expeditiuſque opus exercet nobis conſopitis quam vigilantibus, ſomnus cui ſalutem debemus omnem primario loco ſit & ſedeat in puppi non renuimus.

SAPIVNT illi pleno pectore qui corporis opes in viſceribus condunt, omnemque propterea curam & diligentiam in ijs partibus tuendis conſeruandiſque adhibent, quod omnes aſſequuntur facile, quieti quoties corpus datur, tunc enim ſopore placantur artus languidi, virtuſque naruralis viuacior, in momenta vegetiorem acrioremque ſe præbet, vt agendo magis quam deſidendo reficiatur ignis adinſtar, ſicque perficitur coctio intus & in ambitu, alimentumque corporis ſubſtantiæ noſtræ quodammodo ſimile, quia iucundum & dulce, in eam tandem faceſſit atque conuertitur quam tum alit, tum auget, ea tamen lege vti per id temporis quoniam ſuſcitatur ſuauis, corpulentus & copioſus vapor in cerebrum, ſenſus princeps indicibus oculis, poſſit obligari.

QVAMVIS eſus & potus ita ſint de naturæ ſortibus vt in ijs plurima ſomni paratura ſit, non propterea funditus aut contumaciter repudium renuntiabitur longiori vigiliæ, labori, defatigationi, deurenti frigori, æſtui, balneo, leni aquarum ſuſurro, tenebris, curis grauioribus, lectioni quæ tædio ſit, amœniori ſono vel minus eleganti, ſilentio, repreſſæ cogitationi, ſolitudini, edicunt enim etiam iſta ceſſationem motus & ſenſus, non tamen omnifariam, vt ſicuti vigilia non conſentit cum irrequieto motu, intentoque ſenſu, ſed veloci, ſoluto & expedito, ita nec ſomnus cum omnium munerum vacatione (huius rei teſtes & conſcij ſint ſomnambuli) vel perpetua; cumque nulla queat anima ſufficere tot operibus, aut animal iuges inire vigilias, per quas vis ſpirituum ingens effunditur ſomnus recreator corporum, redintegrator virium, probator valetudinum, pacator operum, medicus laborum, cui legitime fruendo dies cedit, nox legem facit, inclinatis miſerorum mortalium rebus, citus interueniat neceſſe eſt.

Ergo ſomnus viſceribus vigiliâ iucundior.

537

Proponebat Lutetiæ CAROLVS DE LAVAL Pariſinus, A. R. S. H. M. DC. LIX.